

Nr 182.

Av herr Larsson i Luttra m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till bidrag till anordnande av skolmåltider.

Till skolmåltidsverksamheten utgår statsbidrag med viss procent av ett bidragsunderlag, som enligt gällande bestämmelser utgör ett grundbelopp av 60 öre för varje utspisad måltid, vid bespisningsenhet med högst två läraravdelningar dock enligt 1951 års riksdags beslut 80 öre per måltid. Procentsatsen utgör 0,2 procent för varje tiotal skatteören, varmed skoldistriktets (kommunens) skatteunderlag för redovisningsåret understiger 50 skattekoronor per invånare.

Skolöverstyrelsen framhåller, att en företagen undersökning visar, att de verkliga kostnaderna för skolmåltiderna ligga betydligt högre än det fastställda bidragsunderlaget, för de flesta skoldistriktet mellan 76 och 90 öre per måltid. En ytterligare höjning torde kunna förutses till år 1952/53. Chefen för ecklesiastikdepartementet har meddelat, att han har för avsikt att inom den närmaste framtiden tillkalla sakkunniga för översyn av bland annat grunderna för statsbidrag till skolmåltiderna. Skolöverstyrelsen anser dock, att det icke längre kan anstå med en ändring av gällande bestämmelser. En undersökning, som företagits av överstyrelsen, visar, hur avsevärt kostnaderna för skolmåltider inom några skoldistrikt, som kunna anses representativa för förhållandena i landet, förskjutits från stat till kommun. Kostnaderna för skolmåltiderna utgöra därigenom, konstaterar skolöverstyrelsen, en mycket stor ekonomisk belastning för skoldistriktet och drabba dem på ett betydligt hårdare sätt än som beräknades vid startandet av verksamheten. Skolöverstyrelsen föreslår därför, att det allmänna bidragsunderlaget från och med redovisningsåret 1952/53 höjes från 60 till 70 öre per utspisad måltid samt att det särskilda bidragsunderlaget vid bespisningsenheter med högst två läraravdelningar fastställs till 90 öre i stället för 80 öre. Då medeltalet skattekoronor per invånare, sedan beslutet om den nu gällande statsbidragsprocenten fattades, stigit med cirka 10 och för den närmaste framtiden kan väntas öka avsevärt, föreslår skolöverstyrelsen att för förhindrande av ett minskat statsbidrag bestämmelserna skola ändras så, att bidrag från staten skall utgå med två tiondels procent för varje fullt tiotal skatteören, varmed skoldistriktets eller kommunens skatteunderlag för redovisningsåret understiger 55 skattekoronor per invånare, dock med lägst 10 procent av bidragsunderlaget.

Kungl. Maj:t förordar så till vida skolöverstyrelsens förslag, att det allmänna bidragsunderlaget i statsverkspropositionen (åttonde huvudtiteln,

p. 236) föreslås höjt till 70 öre per utspisad måltid. Men Kungl. Maj:t godtager däremot icke förslaget, att det särskilda bidragsunderlaget för mindre bespisningsenheter skulle höjas till 90 öre, utan förordar i stället, att detta bidragsunderlag fastställs till 85 öre per måltid. Kungl. Maj:t vill icke tillstyrka, att procentsatsen för statsbidraget höjes från och med nästa budgetår.

Vid bedömningen av denna fråga kunna vi icke bortse ifrån att kostnaderna för skolmåltiderna genom den utveckling som ägt rum blivit betydligt mera betungande för distrikten än vad man kunde räkna med vid verksamhetens början. Det är enligt vår mening av mycket stor betydelse, att kostnaderna icke skjutas över från staten till kommunerna. Vi förvänta, att de sakkunniga, som departementschefen anmält sig ha för avsikt att inom kort tillkalla, skola avge förslag till ändring i nämnda förhållanden. Men då nu stora förskjutningar i kostnadsfördelningen ägt rum till nackdel för kommunerna, anse vi, att redan nu, i avvaktan på utredningens förslag, provisoriska ändringar måste vidtagas till problemets lösning. Den höjning av bidragsunderlag och procentsats, som skolöverstyrelsen föreslagit, beräknas icke ge kommunerna full kompensation för de ökade kostnaderna men skulle dock åstadkomma en bättre kostnadsbalans mellan stat och kommuner.

Med stöd av vad som ovan anförts få vi hemställa,

att riksdagen med ändring av Kungl. Maj:ts proposition måtte besluta att med tillämpning från och med budgetåret 1952/53 fastställa det särskilda bidragsunderlaget för bespisningsenheter med högst två läraravdelningar till 90 öre per utspisad måltid samt höja procentsatsen så, att den utgår med två tiondels procent för varje fullt tiotal skatteören varmed skoldistriktets eller kommunens skatteunderlag för redovisningsåret understiger 55 skattekrönor per invånare, dock med lägst 10 procent av bidragsunderlaget.

Stockholm den 24 januari 1952.

Gunnar Larsson

i Luttra.

Erik Pettersson,

Ersbacken.

Rob. L. Jansson,

Aspeboda.

Nils G. Hansson

i Skegrie.